

**İhaleyi alan asıl işveren
konumundaki firma ile alt
işverenler arasındaki hukuki
ilişkinin 4734 sayılı Kamu
İhale Kanunu hükümleri
çerçevesinde olmadığı
tamamıyla taraflar arasında
yapılan sözleşme hükümleri
çerçevesinde Borçlar Kanunu
esasına göre sorumluluklar
belirleneceği, davacının
ödediği tutarı davalılardan
sorumlulukları nispetinde
tahsilini talep ettiği dava
kararı**

T.C.

İSTANBUL

14. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/603 Esas

KARAR NO : 2021/335

DAVA : Tazminat (Rücuen Tazminat)

DAVA TARİHİ : 26/11/2019

KARAR TARİHİ : 12/04/2021

Mahkememizde görülmekte olan Tazminat (Rücuen Tazminat) davasının yapılan açık yargılaması sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

İDDİA

Davacı vekilinin Mahkememize tevzi edilen dava dilekçesinde özetle; davacı şirketin güvenlik şirketi olduğunu, müvekkil ile davalı arasında 28.02.2015 tarihinde "... Tic. AŞ Güvenlik Alım Sözleşmesi" imzalandığını, taraflar arasında imzalanan sözleşmenin 5/c maddesi uyarınca davalı ...'ın 01.03.2015 tarihinden önceki çalışanların kıdem-ihbar tazminatından sorumlu olduğunu, sözleşmenin 8/a maddesinde davalının işçilerin iş akitlerinden doğacak dava konusu alacaklarından da müteselsilen sorumlu olduğunun düzenlendiğini, davalı ...'ın 01.03.2015 tarihinden önceki dönemden %100, 01.03.2015 tarihinden sonraki dönemden %50 oranında sorumlu olduğunu, dava dışı işçi'ın ... İş Mahkemesinin 14.09.2017 tarih ve 2016/... Esas 2017/ ... Karar sayılı dosyası ile işçilik alacaklarına hükmolunduğunu, ... İcra Müdürlüğünün 2017/ ... E sayılı dosyası ile başlatın icra dosyasına haciz tehdidi ile 31.294,36 TL ödeme yapıldığını, söz konusu tutarın sorumlulukları nispetinde davalılardan tahsilini talep etmiştir.

SAVUNMA

Davalılardan ... Tic. AŞ vekili cevap dilekçesinde; Dava dışı işçinin müvekkil çalışanı olmadığını, müvekkil ile davacı ... Hiz. AŞ arasında hizmet alımına ilişkin sözleşme kapsamında davacı çalışanı olduğunu, müvekkil firmanın **ihale** makamı olduğunu, asıl işveren sıfatının olmadığını, davacının ödemiş olduğu dava dışı işçiden dolayı işçilik alacaklarından sorumluluğunun olmadığını, sözleşmenin 10/d maddesinde bunun belirtildiğini, haksız davanın reddini talep etmiştir.

Davalılardan ... Tic. AŞ vekili cevap dilekçesinde özetle; Dava dışı işçinin asıl işveren işçisi olduğunu, 6552 Sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" gereği sorumluluğun asıl

işveren konumundaki kamu kurum ve kuruluşlarının olduğunu, kıdem tazminatından asıl işverenin sorumlu olduğunu, hizmet süresi itibariyle yıllık izin ücretinin doğmadığını, davanın reddini talep etmiştir.

Diğer davalılar davaya cevap vermeyerek HMK 128 uyarınca tüm iddiaları inkar etmiş sayılmıştır.

DELİLLER

1-... İcra Müdürlüğü'nün 2017/... Esas sayılı dosyası

2-... İş Mahkemesi'nin 2016/... Esas sayılı dosyası

3-Güvenlik Hizmet Alımı Sözleşmesi

4-Bilirkişi raporu

5-Taraf vekillerinin beyan ve dilekçeleri

DELİLLERİN DEĞERLENDİRMESİ GEREKÇE

Dava, taraflar arasındaki hizmet alım sözleşmesi uyarınca, dava dışı işçiye ödenen işçilik alacaklarının rücuen tahsili istemine ilişkindir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2/6. maddesinde, "Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur." hükmü bulunmaktadır.

Dava konusu olayda da, anılan madde hükmü uyarınca davacı ile davalı arasında alt işveren-asıl işveren ilişkisi mevcut olup, İş Kanunu'ndan kaynaklanan yükümlülükler nedeniyle müteselsilen sorumludur. Burada Kanundan kaynaklanan bir teselsül hali söz konusu olup, asıl ve alt işverenler, dış ilişki itibariyle (dava dışı işçiye karşı) müseselsilen sorumludurlar.

İç ilişkide (alacaklıya karşı müteselsilen sorumlu olan borçlular arasındaki ilişkide) ise, bu husustaki nihai

sorumluluğun hangi tarafa ait olduğu konusunda taraflar kendi aralarında sözleşme yapabilirler. Nitekim, TBK'nın 167. maddesinde "Aksi karşılaştırılmadıkça veya borçlular arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça, borçlulardan her biri, alacaklıya yapılan ifadan, birbirlerine karşı eşit paylarla sorumludurlar. Kendisine düşen paydan fazla ifade bulunan borçlunun, ödediğı fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır. Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rücu edebilir." hükmüne yer verilmiştir. Yani, müteselsil sorumlulardan her birinin alacaklıya yapılan ifadan birbirlerine karşı genel olarak eşit paylarla sorumlu oldukları, ancak bunun aksinin kararlaştırılabileceğı de açıkça belirtilmiştir.

Müteselsilen sorumlu olan borçlular arasındaki iç ilişkide, bu konudaki sorumluluğun tamamen borçlulardan birine ait olacağı yönünde bir sözleşme yapılmış ise, tarafların serbest iradeleri ile düzenlemiş oldukları sözleşme hükümleri kendilerini bağlayacağından, dış ilişkide kanundan doğan teselsül gereğince borcu ödemiş olan müteselsil borçlunun, ödediğı miktarın iç ilişkide borcun nihai yükümlüsü olan borçludan rücuen tahsilini talep edebileceğı kabul edilmelidir.

Bu açıklamalar ışığında tarafların sunmuş oldukları tüm deliller dosya içerisine alınmış, icra dosyası getirtilerek incelenmiş, tüm deliller toplandıktan sonra alanında uzman bilirkişiden rapor alınmıştır.

İcra takip dosyasının incelenmesinde, dava dışı işçinin ... İcra Müdürlüğü'nün 2017/... Esas sayılı takip dosyasında davacı ve davalı ... aleyhine takip yaptığı, 31.294,36-TL'nin tamamının 3107/2019 tarihinde davacı vekili tarafından ödendiğı görülmüştür.

... İş Mahkemesi'nin 2016/... Esas sayılı dosyasının incelenmesinde, davacı ... tarafından davalılar ... A.Ş., ... aleyhine işçilik alacaklarının tahsiline ilişkin dava açıldığı, dosya kapsamında ... Tic Ltd Şti, ... Tic Ltd Şti, ... Tic Ltd Şti'ye davanın ihbar olunduğı, davanın kısmen kabulü ile 17.096,25-TL kıdem tazminatının ve ücret alacağı olarak net

1.057,79 TL'den 1.000,00-TL'sinin davalılardan tahsiline karar verildiği görülmüştür.

Sözleşmenin incelenmesinde; ... ve Tic. A.Ş. ile ... A.Ş. arasında 01/03/2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 28/02/2015 tarihinde Güvenlik Hizmet Alım Sözleşmesi akdedildiği, Sözleşmenin 1. Maddesinde sözleşmenin taraflarının belirtildiği, 2. Maddesinde sözleşmenin konusunun belirtildiği, söz konusu maddelere göre davalı ... ve Tic. AŞ'nin alt işverenlerden Güvenlik Hizmeti alımı yapıldığı anlaşılmıştır.

Sözleşmenin "5-Fiyat ve Fiyat Değişikliği" başlığının (c) bendinde; "İşin başlayacağı ../03/2015 tarihinden itibaren çalışanların ihbar kıdem tazminatları ... A.Ş. tarafından karşılanacak, işe başlangıç tarihi öncesinde çalışanların biriken ihbar kıdem tazminatları İŞVEREN (...) sorumluluğunda olacaktır."

Sözleşmenin "10-İşin Yürütülmesi Esasları" başlığının (c) bendinde; "FİRMA bu sözleşmeye konu işlemleri bizzat kendisinin istihdam ettiği personel ile gerçekleştirecek ve bu personelin sigorta primlerini, vergilerini ve ilgili yasadan doğan diğer tüm haklarını muntazam olarak ödeyecektir..... yapmış olduğu uyarıya rağmen, FİRMA'nın bu işlemleri yerine getirmemesi ve ödemeleri yapmaması halinde, bu işlemleri bizzat yerine getirmeyi ve bu nedenle yapacağı ödeme ve masrafları, FİRMA'nın işbu sözleşme hükümlerince tahakkuk edecek alacaklarından kesmeye yetkilidir."

(d) bendinde; "FİRMA'nın işbu sözleşmeye konu işlemlerde istihdam ettiği personel hiçbir şekilde ...'ın istihdam ettiği personel olarak kabul edilmeyecektir. FİRMA bu personele karşı yasadan ve sözleşmeden doğan her türlü hukuki, mali ve cezai sorumluluğu yüklenir ve hiçbir şekilde ...'a rücu edemez..." şeklinde düzenlenmiştir.

İş ve Sosyal Güvenlik Uzmanı/Aktüer bilirkişinin 06/11/2020 tarihli 6 sayfadan ibaret raporunda özetle; Dava dışı işçi ... 'ın işçilik alacaklarına ilişkin davasının ... İş Mahkemesinin 14.09.2017 tarih ve 2016/... E. ve 2017/... K. Sayılı kararı ile dosyasının kabulü ile 17.096,25 TL kıdem tazminatı, 1.057,79

TL ücret, 821,81 TL yargılama gideri, 2.178,48 TL vekalet ücretine hükmolunduğu, dava dışı işçi ...'ın ... İş Mahkemesinin 2016/... E. 2017/... K. Sayılı kararı ile hükme alınan işçilik alacaklarını ... İcra Müdürlüğü'nün 2017/... E sayılı dosyasında takip ettiği, davacının icra tehdidi ile toplam 31.294,36 TL ödeyerek dosyayı kapattığı, dava dışı işçi ...'ın rücuyla esas hizmet süresinin asıl işveren ... AŞ ve alt işverenler nezdinde 15.01.2009-18.05.2016 tarihleri arasında 7 yıl 4 ay 3 gün çalıştığı, alt işverenlerde nezdinde geçen hizmet süresinin; ...: 2690 gün, ... 737 gün, ... 730 gün, ... Özel Güvenlik 766 gün, ... Özel Güvenlik ile 457 gün olduğu, asıl işveren konumundaki ... ve Tic. AŞ ile alt işverenler arasındaki hukuki ilişkinin 4734 sayılı Kamu **İhale** Kanunu hükümleri çerçevesinde olmadığı, tamamıyla taraflar arasında yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde Borçlar Kanunu esasına göre sorumluluklar belirleneceği, davacının ödediği tutarı davalılardan sorumlulukları nispetinde tahsilini talep ettiği anlaşılmış olup, hizmet sürelerine göre asıl işveren-alt işveren sorumluluğunun eşit oranda olduğu ve alt işverenlerin tam sorumlu olduğu duruma seçenekli hesaplamanın;

Alt işverenin tam sorumluluğu halinde; ... 0,00-TL, ... 8.077,09-TL, ... Up 8.000,09-TL, ... 8.394,92-TL, ..., 6.821,37-TL olmak üzere toplam 31.294,37-TL olduğu,

Asıl işveren-Alt işveren eşit oran sorumluluk halinde; ... 15.647,19-TL, ... 4.038,55-TL, ... 4.000,19-TL, ... 4.197,46-TL, Yeniçeri 3.410,99-TL olmak üzere toplam 31.294,37-TL olacağını belirtmiştir.

Talep arttırım; davacı vekilinin 27/01/2021 tarihli dilekçesi ile 5.000,00-TL olan davasını 27.883,39-TL olarak ıslah ettiği görülmüştür.

Yasal dayanakları ortaya konularak yapılan bu açıklamalardan sonra somut olaya gelindiğinde; davada ileri sürülen alacak, davacı şirketin dava dışı işçi için ödediğini beyan ettiği işçilik haklarından kaynaklanmaktadır. Rücu hakkı, başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelik tazminat niteliğinde bir talep hakkıdır. Davacı tarafça ,dava dışı işçinin işverenleri

durumunda olan davalı şirketlerin, sözleşme gereğince işçi alacaklarından mesul oldukları ileri sürülerek rücu en alacak talep edilmiştir. Taraflar arasında dava dışı işçi ...'ın davalı şirketlerde çalıştığı hususunda bir ihtilaf bulunmamaktadır. Davacı şirketçe icra dosyasına ödenen miktar ,bilirkişi raporu ve belgelere göre belli olup, bu konuda uyuşmazlık da bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, dava dışı işçiye ödenen işçilik alacaklarından hangi tarafın ne oranda sorumlu olduklarına ilişkindir. Uyuşmazlığın çözümünde öncelikle taraflar arasındaki sözleşme hükümlerine, aynı sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkla ilgili verilmiş mahkeme kararları ve genel hukuk prensipleri dikkate alınarak bir sonuca gidilmelidir. Yine işçilik alacakları davası neticesinde davacının ödediği yargılama giderleri, faiz ve vekalet ücreti açısından da davacının davalıya bu alacağını da rücu edebileceği Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin içtihatları ile bellidir. O halde talebe konu İş Mahkemesi kararı ise kıdem tazminatı ve ücret alacağından ibaret olup davacı ile davalı ... arasındaki sözleşmenin 5/c maddesi uyarınca 01/03/2015 tarihinden önceki kıdem tazminatından davalı asıl işveren ...'ın sorumlu olduğunun düzenlendiği, dava dışı işçinin davacı nezdinde çalışma süresinin bu tarihten sonra 01/03/2015 – 31/05/2016 tarihinde başladığı, bilirkişi tarafından bu oranlama yapılmak suretiyle tarafların sorumlu olduğu miktarın belirlendiği, bu halde tarafların dava dışı işçinin çalıştığı süreden çalışılan süre oranında sorumlu olduklarının kabulü ile, davacının mal varlığındaki eksilme ödeme tarihinde gerçekleştiğinden ödeme gününden itibaren tarafların tacir olması nedeniyle avans faizi talep edebileceği kanaatiyle davanın kabulüne karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurmuştur.

(Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 2013/22286 Esas 2014/2147 Karar, 2013/23685 Esas 2014/5067 Karar; 2015/40097 Esas 2018/3016 Karar; sayılı ilamları ile Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2014/3992 Esas 2014/4794 Karar; Yargıtay 23. Hukuk Dairesi 2014/9000 Esas, 2014/7235 Karar; 2015/5859 Esas 2015/6854 Karar sayılı ilamları)

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda ayrıntılı açıklandığı üzere;

1-Davanın Kabulü ile; 27.883,39-TL alacağın 30/07/2019 Ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte (davalı ... ve Tic. A.Ş yönünden 15.647,19-TL, ... Tic. Ltd. Şti. 4.038,55-TL, ... Ltd. Şti. 4.000,19-TL; ... Hiz. Ltd. Şti. 3.410,99-TL asıl alacak ile sınırlı kalmak kaydıyla) müşterek ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine

2-Alınması gereken 1.904,71-TL harcın, peşin alınan 476,19-TL harçtan (=85,39-TLpeşin+390,80-TL ıslah harcı) mahsubu ile bakiye 1.428,52-TL harcın davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili ile hazineye irat kaydına,

3-Davacı tarafından yatırılan 44,40-TL başvuru harcı, 85,39-TLpeşin harç, 390,80-TL ıslah harcı davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine,

4-Davacı tarafından yapılan 960,50-TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

5-Davalılar tarafından yapılan yargılama giderlerinin kendi üzerilerinde bırakılmasına,

6-Davacı taraf kendisini vekille temsil ettirdiğinden hüküm tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT gereğince 4.182,51-TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya ödenmesine,

7-Tarafların zorunlu arabuluculuk sürecinde anlaşmamaları nedeniyle 6325 sayılı Kanunun 18/A-13 maddesi uyarınca zorunlu arabuluculuk gideri olan 1.320,00-TL'nin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsil edilerek hazineye gelir kaydına,

8-Taraflarca yatırılan gider avansının kullanılmayan kısmının 6100 sayılı Yasanın 333.maddesi ile Yönetmeliğin 207.maddesi gereğince hükmün kesinleşmesinden sonra hesap numarası bildirilmiş ise elektronik ortamda hesaba aktarmak suretiyle; hesap numarası bildirilmemiş ise masrafı kalan paradan karşılanmak suretiyle PTT merkez ve işyerleri vasıtasıyla adreste ödemeli olarak yazı işleri müdürü tarafından iadesine, Dair, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 haftalık yasal süresi içerisinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi nezdinde istinaf kanun yolu kabil olmak üzere verilen karar açıkça

okunup usulen anlatıldı. 12/04/2021

Katip ... Hakim ...

,e-imzalıdır ,e-imzalıdır